

LIIKENNEVALIOKUNNAN MIETINTÖ 19/2002 vp

Hallituksen esitys ajoneuvolaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 20 päivänä syyskuuta 2002 lähettänyt liikennevaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen ajoneuvolaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 141/2002 vp).

Toimenpideoite

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä seuraavan aloitteen:

- TPA 156/2002 vp — Lasse Virén /kok ym.:
Pakettiautojen nopeusrajoitusten yhtenäistäminen, joka on lähetetty valiokuntaan 20 päivänä marraskuuta 2002.

Lausunnot

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta ja lakivaliokunta ovat antaneet asiasta lausunnot (PeVL 40/2002 vp ja LaVL 18/2002 vp), jotka on otettu tämän mietinnön liitteiksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- apulaisosastopäällikkö Reino Lampinen, liikenne- ja viestintäministeriö
- apulaispäällikkö Kari Rantala, liikkuva poliisi
- ylitarkastaja Jussi Salminen, Ajoneuvohallintokeskus

- erikoistutkija Liisa Vuorio, Kilpailuvirasto
- johtaja Pirkko Varpasuo, Kuluttajavirasto
- ylitarkastaja Reijo Lahtinen, rajavartiolaitos
- erikoiskoulutusvastaava Seppo Terävä, Tiehallinto
- tuotekehitysjohtaja Kari Lindholm, Sisu Auto Oy
- tuotantojohtaja Pauli Heino, Suomen Autokatsastus Oy
- toimitusjohtaja Lauri Säynäjoki, Suomen Taksiliitto
- puheenjohtaja Jyrki Hautaviita ja toimitusjohtaja Pasi Pellikka, Suomen Tiekatsastus Oy
- johtaja Kauko Savolainen, Valtra Oy Ab
- toimitusjohtaja Heikki Kääriäinen, Linja-autoliitto
- jaostopäällikkö Ilpo Mattila, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
- logistiikkapäällikkö Markku Maukonen, Suomen Kuorma-autoliitto
- toiminnanjohtaja Matti Ojala, Yksityisten Katsastustoimipaikkojen Liitto ry
- puheenjohtaja Veikko Karjalainen, Suomen Autobiili-Historiallinen Klubi ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- oikeusministeriö
- sisäasiainministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- valtiovarainministeriö
- ympäristöministeriö
- tullilaitos.

HALLITUKSEN ESITYS JA TOIMENPIDEALOITE

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi ajoneuvolaki. Laissa säädettäisiin ajoneuvojen yleisistä turvallisuusvaatimuksista, vaatimustenvastaisen osien, erillisten teknisten yksiköiden ja polkupyörien kaupan kiellosta, ajoneuvojen luokitelusta, ajoneuvojen, järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden tyyppihyväksynnästä, liikenteessä käytettävien ajoneuvojen määräaikaikatsastuksista ja teknisistä tienvarsitarkastuksista, ajoneuvojen rekisteröinnistä sekä ajoneuvojen, järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden asennuksesta ja korjauksesta.

Säännökset vastaisivat asiallisesti keskeisimmiltä osin mitä tieliikennelaissa, liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjaamisesta annetussa laissa, asetuksessa ja liikenneministeriön päätöksessä, ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetussa asetuksessa, ajoneuvojen rekisteröinnistä annetussa asetuksessa ja ajoneuvojen katsastuksesta annetussa asetuksessa nykyisin säädetään.

Teknisiä tienvarsitarkastuksia koskevilla säännöksillä pantaisiin täytäntöön Euroopan yhteisöissä liikennöivien hyötyajoneuvojen teknisistä tienvarsitarkastuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi. Direktiivistä poiketen laki koskisi kuitenkin kaikkien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvontaa tiellä. Valvontaa suorittaisi ensisijaisesti poliisi, mutta lisäksi toimialueellaan myös tullilaitos ja rajavartiolaitos. Nykyisin tiellä suoritettava ajoneuvon liikennekelpoisuuden valvonta perustuu pääosin tieliikennelakiin, joten ehdotettu laki korvaisi eräiltä osin tieliikennelain säännökset.

Yksityiskohtaiset säännökset ajoneuvojen hyväksynnöistä ja rekisteröinnistä, määräaikaikatsastuksista, teknisistä tienvarsitarkastuksista sekä liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta annettaisiin lakiin otettavien valtuuksien nojalla valtioneuvoston asetuksilla. Yksityiskohtaiset säännökset ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksilla.

Esitykseen liittyen muutettaisiin tieliikennelakia, luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annettua lakia, luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä annettua lakia, ajoneuvojen katsastusluvista annettua lakia, rikoslakia, moottoriajoneuvoverosta annettua lakia, ajoneuvoverosta annettua lakia, autoverolakia, polttoainemaksusta annettua lakia, liikennevakuutuslakia, ympäristönsuojelulakia, pysäköintivirhemaksusta annettua lakia ja Ajoneuvohallintokeskuksesta annettua lakia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2003 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 2003 alusta.

Toimenpidealoite

Toimenpidealoitteessa TPA 156/2002 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin 4.12.1992 annetun ajoneuvojen käyttöä tiellä koskevan asetuksen (1257/1992) muuttamiseksi vastaavasti siten, että pakettiautojen nopeusrajoitukset yhtenäistetään.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksen-

mukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Kevyet nelipyörät

Eduskunta on 16.11.1999 hyväksymässään lausumassa edellyttänyt, että liikenneministeriö ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin ajoneuvon rakenteista ja varusteista annetun asetuksen (1256/1992) tarkoittamien kolmipyöräisen mopon ja kevyen nelipyörän saattamiseksi säädöskannalla yhdenvertaiseksi pitäen lähtökohtana kolmipyöräistä mopoa.

Ehdotetussa ajoneuvolaissa määritellään kevyet nelipyörät (L_{6e} -luokan ajoneuvot) siten kuin uudessa kaksi- ja kolmipyöräisiä moottoriajoneuvoja koskevassa tyyppihyväksyntädirektiivissä 2002/24/EY säädetään. Uudessa direktiivissä kevyitä nelipyöriä ei teknisten vaatimusten osalta rinnasteta mopoihin, vaan kevyille nelipyörille on annettu omat rakennetta ja varusteita koskevat vaatimukset. Sanottu direktiivi on täydellisen harmonisoinnin direktiivi ja pantava sellaisenaan jäsenmaissa täytäntöön. Jäsenmaan on siten sallittava alueelleen tuotavaksi ja siellä käyttöön otettavaksi direktiivin mukaisia ajoneuvoja, eikä se saa sallia tuotavaksi tai käyttöön otettavaksi muunlaisia kuin direktiivin määritelmien ja vaatimusten mukaisia ajoneuvoja. Direktiivi on jäsenmaissa pantava täytäntöön ennen 9.5.2003, ja jäsenmaalla on oikeus soveltaa mainitulla direktiivillä kumottavaa nykyistä direktiiviä 92/61/ETY 9.5.2003 saakka.

Ehdotetun lain 27 ja 29 §:n nojalla on tarkoitus antaa liikenne- ja viestintäministeriön asetus kaksi- ja kolmipyöräisten ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista, jossa asetuksen otsikon mukaisten ajoneuvojen lisäksi säädettäisiin myös nelipyörien ja kevyiden nelipyörien rakenteesta ja varusteista. Nämä pelkästään teknisiä ominaisuuksia koskevat vaatimukset on tarkoitus asettaa asetukseen liitettävässä taulukossa noudattaen täsmällisesti direktiivin 2002/24/EY ja sen alaisten erityisdirektiivien vaatimuksia. Kevyitä nelipyörää koskevat vaatimukset ovat pitkälti samat kuin kolmipyöräiselle mopolle (L_{2e} -luokka) asetetut.

Valiokunnan saaman selvityksen perusteella ajoneuvoa koskevien teknisten säännösten osalta ei ole mahdollista poiketa ehdotetuista direktiiveihin perustuvista säännöksistä. Valiokunta

katsoo kuitenkin, että L_{5e} -luokan ajoneuvo (kolmipyörä) ja L_{6e} -luokan ajoneuvo (kevyt nelipyörä) tulisi niistä kannettavan autoveron osalta sekä ajokorttivaatimusten osalta rinnastaa kolmipyöräisiin L_{2e} -luokan moottorikäyttöisiin ajoneuvoihin, jotka ajoneuvolain 11 §:ssä määritellään mopoiksi. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta hallituksen esityksen yhdeksänteen lakiehdotukseen (laki autoverolain muuttamisesta).

Luvanvarainen henkilöliikenne ja luvanvarainen tavaraliikenne

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan todennut, että luvanvaraisesta henkilöliikenteestä annettu laki ja luvanvaraisesta tavaraliikenteestä annettu laki on säädetty ennen perusoikeus uudistusta eikä sääntelyä siten ole arvioitu perustuslain 18 §:ssä turvatun elinkeinovapauden kannalta. Asiantuntijakuulemisessa valiokunnan huomiota on myös kiinnitetty taksi- ja joukkoliikennelupien välisen rajanvedon ongelmiin. Molemmilla luvilla suoritetaan ajoja taksamittaria käyttäen, mikä on kuluttajansuojanäkökohdista ongelmallista. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi taksamittarin asentamiskieltoa muihin kuin luvanvaraiseen henkilöliikenteeseen käytettävään henkilöautoon.

Rikosoikeudellinen laillisuusperiaate

Perustuslakivaliokunta ja lakivaliokunta ovat kiinnittäneet huomiota siihen, että rikosoikeudellinen laillisuusperiaate sisältää vaatimuksen rikoksesta seuraavien rangaistusten määrittämisestä laissa. Perustuslakivaliokunnan lausuntojen (PeVL 20/2002 vp ja PeVL 31/2002 vp) mukaan voimassa olevan rikoslain 2 a luvun 9 § ei tältä osin vastaa näitä vaatimuksia. Lakivaliokunta on kuitenkin katsonut, että rikesakkolainsäädännön uudistaminen on laaja hanke, jota ei voida toteuttaa nyt vireillä olevan hankkeen yhteydessä, vaan se on tehtävä erikseen valmisteltavan hallituksen esityksen pohjalta.

Muita seikkoja

Valiokunta pitää toimenpidealoitteessa esitettyjä näkökohtia periaatteessa kannatettavina, mut-

ta katsoo, että se ei halua sitoa hallituksen harkintavaltaa siinä edellytettyihin näkökohtiin. Tämän vuoksi valiokunta pitää perusteltuna esittää, että valtioneuvosto selvittäisi mahdollisuuksia säätää asetuksella kokonaispainoltaan alle 3,5 tonnia painavien pakettiautojen sekä matkailuautojen suurimmaksi sallituksi ajonopeudeksi tiellä 100 km/t.

Edellä mainittuun viitaten valiokunta on asettanut kielteiselle kannalle käsittelemänsä toimenpidealoitteen suhteen.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Ajoneuvolaki

1 §. Soveltamisala. Ajoneuvolakiehdotuksen 1 §:n 4 momentin nojalla säädetään puolustusministeriön asetuksella siitä, miltä osin lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ei sovelleta sotilasajoneuvoihin. Perustuslakivaliokunta on todennut, että nämä ajoneuvot voidaan sulkea lain tai sen joidenkin säännösten soveltamisalan ulkopuolelle, mutta on kuitenkin pitänyt asianmukaisena, että lailla annetaan perussäännökset lain soveltamisalan rajaamisesta. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa asetuksenantovaltuuden rajaamista ja täsmentämistä pykälän 4 momentissa. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän 4 momenttiin.

Valiokunta on myös tehnyt kielellisen täsmennyksen pykälän 3 momenttiin.

7 §. Ajoneuvon rakenteen muuttaminen, ajoneuvon rakentaminen ja vaurioituneen ajoneuvon kunnostaminen. Pykälän 2 momentin asetuksenantovaltuutta on perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan syytä rajata. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa 2 momentin sanamuodon tarkistamista siten, että liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin ajoneuvon osien ja osakokonaisuuksien osuudesta ajoneuvosta, rakenteen muuttamisen ehdoista, vaurioituneen ajoneuvon kunnostamisesta ja ajoneuvon rakentamisesta. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen pykälän muotoiluun.

Valiokunta kiinnittää tässä yhteydessä huomiota 1 momentin viittaukseen, jonka mukaan rakennetun ajoneuvon autoverosta säädetään autoverolaissa (1482/1994). Valiokunta korostaa, että autoverolakia tulisi soveltaa ja tarkistaa siten, että ajoneuvo ei joudu ylimääräisten vero-seuraamusten kohteeksi vain sen vuoksi, että sen liikenneturvallisuutta on parannettu osilla, joista veroa on jo maksettu ja jotka ovat omiaan parantamaan liikenneturvallisuutta. Tällaisia osia ovat esimerkiksi lisävalot, iskunvaimentajat ja jarrut. Autoverolakia tarkistettaessa tulisi samalla harkita, tuleeko ajoneuvosta, jonka käyttöön ottamisesta on kulunut kolmekymmentä vuotta, periä autoveroa lainkaan. Useimmiten kai museoajoneuvoina rekisteriin merkittäviin harrasteajoneuvoihin kohdistettavalla autoverolla ei ole sanottavaa fiskaalista merkitystä. On oletettavissa, että autoveron poistamisella olisi harrastuksen elpymässä tuloveron ja erilaisten välillisten verojen kertymää lisäävä vaikutus.

25 §. Ajoneuvon rakenne, hallintalaitteet ja varusteet. Pykälän 2 momentissa säädetään taksamittarista. Momentissa edellytetään, että luvanvaraisessa henkilöliikenteeseen käytettävässä henkilöautossa on oltava taksamittari. Asiantuntijakuulemisessa valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että taksamittaria käyttävät tätä nykyä myös muut kuin taksit ja että taksien ja bussien työnjaon lupaehdoja rikotaan. Liikenne- ja viestintäministeriölle tulleiden tiedustelujen perusteella joukkoliikenneluvan haltijoille ei ole aina selvää, mikä on sallittua. Epätietoisuus ammatinharjoittajien keskuudessa ei ole omiaan turvaamaan kuluttajien asemaa, ja valiokunta katsoo kuluttajansuojanäkökohtien perusteella, että taksamittarit tulee kieltää muissa autoissa kuin takseissa.

Pykälän 4 momentissa säädetään ajopiirturista. Esityksen perusteluissa todetaan, että liikennetraktorin ajopiirturin pakollisuudesta otettaisiin säännös tähän momenttiin. Valiokunta ei pidä tarpeellisena säätää ajopiirturia pakolliseksi liikennetraktoriin, ellei sitä käytetä sellaisessa toiminnassa, jossa se kilpailee muiden luvanvaraista tavaraliikennettä suorittavien toimijoi-

den kanssa. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa lisättäväksi maininnan siitä, että ajopiirturin tulee olla liikennetraktorissa, kun liikennetraktoria käytetään luvanvaraisessa tavaraliikenteessä. Valiokunta pitää aiheellisena ajopiirturin käyttöä tällaisessa tilanteessa, jotta kilpailun edellytykset eivät vääristyisi.

Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluun.

30 §. Tyyppihyväksynät. Auton normaali tyyppihyväksyntä edellyttää, että useat auton rakenneyksityiskohdat on testattu ja hyväksytty direktiivien mukaisesti käyttäen valtuutettuja tutkimuslaitoksia. Piensarjatyyppihyväksyntä antaisi mahdollisuuden useissa kohdissa käyttää helpompaa menettelyä. Siinä virallisen tutkimuslaitoksen tekemän testin sijasta voidaan hyväksyä useissa kohdissa myös valmistajan itse tekemä testi. Piensarjatyyppihyväksyntä on EU:ssa tarkoitettu nimenomaan pieniä ajoneuvon valmistajia ja pieniä autoeriä varten. Menettelyllä helpotetaan pienen valmistajan tyyppityskustannuksia ja resurssien sitoutumista. Koska Suomessa tuotetut autoerät, esimerkiksi kuorma-autojen osalta, ovat pieniä, valiokunta pitää tärkeänä, että piensarjatyyppihyväksyntä koskisi myös muita ajoneuvoja kuin M₁- ja L-luokan ajoneuvoja. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen pykälän 4 momentin muotoiluun.

31 §. Tyyppihyväksyntöjen soveltamisalue. Valiokunta on 30 §:n osalta ulottanut piensarjatyyppihyväksynnän koskemaan kaikkia ajoneuvoja ja ehdottaa vastaavaa muutosta myös tämän pykälän muotoiluun.

33 §. Hyväksynnän hakija. Valiokunta on 30 §:n osalta ulottanut piensarjatyyppihyväksynnän koskemaan kaikkia ajoneuvoja ja ehdottaa vastaavaa muutosta myös tämän pykälän muotoiluun.

35 §. Tyyppihyväksynnän myöntäminen. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiotaan siihen, että lakiehdotus ei sisällä perussäännöksiä 41 §:n 3 momentissa tarkoitettua vaatimustenmukaisuustodistuksen toimittamis-

velvollisuudesta eikä momentissa tarkoitettujen seikkojen ilmoittamisvelvollisuudesta. Valiokunta ehdottaa lisättäväksi perussäännökseen maininnan liitettävistä rajoituksista ja järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön asennusta koskevista, turvallisuusvaatimuksista tai osan tai erillisen teknisen yksikön ominaisuuksista johtuvista ehdoista. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi pykälään uutta 4 momenttia.

36 §. Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen. Perustuslakivaliokunta on huomauttanut, että valtioneuvoston asetuksella ei pykälän 2 momentissa olevien valtuuksien nojalla voida antaa momentissa tarkoitettuihin menettelyihin liittyviä säännöksiä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Valiokunta ehdottaa vastaavasti, että täsmennetään momentissa olevaa asetuksenantovaltuutta koskemaan tyyppiantotodistuksen ajoneuvokohtaisen tyyppirekisteriotteen antamista sekä käytettävää lomaketta.

40 §. Kansallista tyyppihyväksyntää ja piensarjatyyppihyväksyntää koskevat tarkemmat säännökset. Valiokunta on 30 §:n osalta ulottanut piensarjatyyppihyväksynnän koskemaan kaikkia ajoneuvoja ja ehdottaa vastaavaa muutosta myös tämän pykälän muotoiluun.

41 §. Vaatimustenmukaisuustodistus ja hyväksyntämerkintä. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota perussäännöksen puuttumiseen 3 momentissa olevan valtuussäännöksen osalta. Perussäännös 3 momentissa tarkoitettujen seikkojen ilmoittamisvelvollisuudesta on lisätty lain 35 §:n uuteen 4 momenttiin. Asian valmistelun yhteydessä liikenne- ja viestintäministeriö on ilmoittanut, että asetusten valmisteluvaiheessa on todettu vaatimustenmukaisuustodistuksen toimittamista koskeva valtuus tarpeettomaksi.

Perustuslakivaliokunta on edelleen kiinnittänyt huomiota 3 momentissa olevaan asetuksenantovaltuuteen, jonka nojalla voitaisiin säätää, ettei tavaramerkkiä tai tyyppimerkintää taikka muuta hyväksymismerkintää tarvitse merkitä. Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt, että valtuutta täsmennetään asetuksenantovallan

käyttämistä rajaavin ja ohjaavin maininnoin, jota lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Tästä syytä valiokunta ehdottaa asetuksenantovaltuutta täsmennettäväksi siten, ettei merkintää tarvitsisi tehdä osiin ja erillisiin teknisiin yksiköihin, jos Euroopan yhteisön lainsäädännössä tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tällaista merkkiä tai merkintää ei edellytetä.

Valiokunta on tehnyt vastaavat täsmennykset 1 momentin muotoiluihin.

45 §. Tuotannon vaatimustenmukaisuuteen liittyvät toimenpiteet. Pykälän perustelujen mukaan tyyppihyväksyntään perustuvan järjestelmän kulmakiviä on, että valmistaja ja valmistajan edustaja ovat luovutuksen yhteydessä velvollisia huolehtimaan, että ajoneuvo, järjestelmä, osa ja tekninen yksikkö on rakenteeltaan, varusteeltaan ja kunnoltaan hyväksytyyn tyyppiin mukainen. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa lisättäväksi järjestelmää koskevan velvoitteen momentin tekstiin.

49 §. Tutkimuslaitoksen valvonta. Vaikka pykälän 2 momentin mukaiset tarkastukset eivät käytännössä voi ulottua perustuslaissa turvatuun kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin, perustuslakivaliokunta on pitänyt asianmukaisena lisätä pykälään mainintoja asuntoja koskevasta rajauksesta. Tämän vuoksi valiokunta täsmentäen pykälän muotoilua ehdottaa rajattavaksi tarkastuksia koskevan piirin koskemaan muita kuin kotirauhan piiriin kuuluvia tiloja.

50 §. Tutkimuslaitokselle myönnetyn hyväksynnän peruuttaminen. Viranomaisorganisaatioon kuulumattoman yksityisen toimijan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevan sääntelyn oikeasuuntaisuuden kannalta on perustuslakivaliokunnan mukaan välttämätöntä, että hyväksynnän peruuttamismahdollisuus sidotaan pykälässä vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että tutkimuslaitokselle mahdollisesti annetut huomautukset ja varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen. Suomella on kansainvälinen vastuu siitä, että Suomessa hyväksytyt tutkimus-

laitokset täyttävät tyyppihyväksyntädirektiivissä olevat vaatimukset. Testien perusteella myönnetään hyväksyntöjä, jotka kaikkien jäsenmaiden tulee tunnustaa. Tämän johdosta valiokunta ehdottaa porrastettavaksi hyväksynnän peruuttamisen ehdot niitä samalla mukauttaen tyyppihyväksyntädirektiiveihin. Valiokunta on täsmentänyt pykälän muotoilua vastaavasti.

52 §. Edellytykset määräaikaikatsastuksen suorittamiselle. Hallituksen esityksessä säädetään, että ajoneuvon, joka on käyttökiellossa sen vuoksi, että siihen kohdistuva vero tai maksu on laiminlyöty taikka jos liikennevakuuttamisvelvollisuuden alaisen ajoneuvon liikennevakuutusmaksu on laiminlyöty, määräaikaikatsastusta ei saada aloittaa. Valiokunta pitää nykyistä käytäntöä joustavampana. Katsastus on nykyisin käytännössä saatettu suorittaa, vaikka kyseiset verot tai maksut olisivat maksamatta, tekemättä kuitenkaan katsastuksen hyväksymisestä merkintää rekisteriotteeseen. Varsinkin haja-asutusalueella aiheutuisi haittaa, ellei katsastusta voitaisi aloittaa vaikka todettaisiin, että jokin maksu on suorittamatta. Nykyinen käytäntö antaa mahdollisuuden sujuvasti hoitaa maksamaton maksu ilman, että katsastus kohtuuttomasti viivästyy, kun itse tekniset toimenpiteet on jo voitu suorittaa.

Valiokunta katsoo, että katsastusta ei kuitenkaan pidä voida suorittaa loppuun saakka ennen kuin kyseiset verot ja maksut on suoritettu. Määräaika katsastuksen suorittamiselle määräytyisi tällöin yleisten säännösten mukaan, eikä se, että katsastusta ei suoritettaisi loppuun, pidentäisi katsastukselle säädettyä määräaikaa. Valiokunta on tehnyt vastaavan täsmennyksen 1 momentin muotoiluun.

Pykälän täsmennykset aiheuttavat muutoksia myös muihin lain kohtiin, joissa säädetään ajoneuvon kohdistuvasta verosta tai maksusta sekä lakiin liikennevakuutuslain muuttamisesta.

55 §. Määräaikaikatsastuksen keskeyttäminen. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan todennut, että pykälä ei sisällä säännöstä niistä muista määräaikaikatsastuksen keskeyttämisen syistä,

joista pykälän nojalla säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valiokunta ehdottaa pykälää täsmennettäväksi siten, että keskeyttämisen syynä olisivat virheelliset tekniset tiedot ja muut sellaiset syyt, jotka eivät riipu ajoneuvon haltijasta, kuten esimerkiksi katkenneet tietoyhteydet ajoneuvoja koskevaan rekisteriin taikka sellaiset sääolosuhteet, jotka tekevät mahdolliseksi luotettavien mittaustulosten saamisen. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen pykälän muotoiluun.

58 §. *Katsastustodistus.* Pykälän 1 momentin mukaan määräaikaiskatsastuksesta annettava todistus on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana, jollei valtioneuvoston asetuksella toisin säädetä. Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että tässä on kysymys asetuksenantajan rajoittamattomasta mahdollisuudesta poiketa lainsäännöksestä ja että valtuutta on täsmennettävä. Liikenne- ja viestintäministeriön antaman selvityksen mukaan varsinaisena katsastustodistuksena pidetään tätä nykyä leimaa rekisteriotteessa ja tulevaisuudessa mahdollisesti jokaisessa katsastuksessa tulostettavaa uutta rekisteriotteen teknistä osaa. Lisäksi katsastuksessa annetaan katsastuskortti ja hyötyajoneuvoille pyydettyä kansainvälinen katsastustodistus, joita ei tarvitse pitää ajossa mukana. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi asetuksenantovaltuutta rajattavaksi koskemaan sitä, mitä todistusta on pidettävä mukana ajon aikana, jos todistuksia annetaan useampia. Valiokunta on tehnyt vastaavat korjaukset momentin muotoiluun.

60 §. *Rekisteröintikatsastus.* Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt, että täsmennetään pykälän 3 momentin asetuksenantovaltuutta siitä, mitä ajoneuvoja ei tarvitse esittää rekisteröintikatsastukseen. Valiokunta ehdottaa rajattavaksi asetuksenantovaltuutta siten, ettei ole 1 momentista poiketen tarpeellista esittää rekisteröintikatsastukseen ajoneuvoa, jollei rekisteröintikatsastuksen vaatiminen ole tarpeen ajoneuvon yksilöimiseksi, sitä koskevien tietojen ilmoittamiseksi rekisteriin tai sen tarkastamiseksi, että ajoneuvo täyttää sitä koskevissa säännök-

sissä asetetut vaatimukset, taikka muusta vastaavanlaisesta syystä. Valiokunta on lisännyt vastaavan luettelon pykälän muotoiluun.

63 §. *Määräaikaiskatsastusta koskevien säännösten soveltaminen muihin katsastuksiin.* Valiokunta pitää aiheellisena, että rekisteröintikatsastuksen yhteydessä voidaan poiketa 52 §:n kiellosta kaikkien ajoneuvojen kohdalla eikä vain raskaiden eli kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnin ajoneuvojen kohdalla. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen pykälän muotoiluun.

66 §. *Ajoneuvon hyväksyminen rekisteriin.* Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt, että täsmennetään pykälän 1 momentin avointa valtuutta antaa asetuksella laista poikkeavia säännöksiä. Valiokunta ehdottaa poistettavaksi 1 momentista asetuksenantovaltuuden ja kirjattavaksi lakiin menettelyn muutosrekisteröinnin osalta. Valiokunta ehdottaa myös poistettavaksi hallituksen esityksen 3 momentista valtuuden säätää haltijan ilmoittamisesta. 1 momenttiin tulisi lisätä vaatimus siitä, että haltijasta on esitettävä selvitys, mikäli omistaja ei ole haltija.

Hallituksen esityksen 2 momentin määräys on rekisteröintikatsastusvelvollisuuden osalta tulokannanvarainen ja rekisteriin merkittävien tietojen selvittämisen kannalta käytännössä ongelmallinen. Vaikka pykälä koskee ajoneuvon hyväksymistä rekisteriin, sen 2 momentin voidaan katsoa edellyttävän, että valmis tyyppi hyväksytyä tyyppiä oleva uusi ajoneuvo olisi rekisteröitävä ilman rekisteröintikatsastusta. Tämä johtaisi tilanteeseen, jossa pykälän nojalla tällainen tyyppi hyväksyty ajoneuvo olisi toisaalta merkittävä rekisteriin, mutta rekisteröinnin yhteydessä kyseisen ajoneuvon osalta ei olisi mahdollista selvittää ja tallettaa kaikkia ajoneuvorekisteriin vaadittuja tietoja. Tämän epäkohdan selvittämiseksi valiokunta ehdottaa momenttia muutettavaksi siten, että edellytettäisiin, että ajoneuvo on rekisteröintikatsastettu, ellei ajoneuvoa ole vapautettu rekisteröintikatsastusvelvollisuudesta 60 §:n nojalla.

Valiokunta ehdottaa pykälään lisättäväksi uuden 3 momentin. Momentti olisi perussäännös,

jossa säädettäisiin siitä, että ajoneuvon rekisteröinnistä annetaan todistus, ja velvollisuudesta pitää sitä ajoneuvossa ajon aikana. Todistuksesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valiokunta pitää tarpeellisena, että myös ajoneuvon moottorinumero sisällytettäisiin rekisteritietoihin. Perussäännös on tarpeen mm. 96 §:n rangaistussäännöksen takia.

Valiokunta ehdottaa kaksi viimeistä momenttia yhdistettäväksi. Näin syntyvästä 4 momentista esitetään poistettavaksi edellä mainitun uuden 3 momentin johdosta valtuus säätää rekisteröinnistä annetusta todistuksesta ja sen pitämisestä mukana. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan todennut, että rangaistavan toiminnan sisältö jää ajoneuvolakiesityksen 96 §:n 2 momentin 10 kohdan perusteella täysin avoimeksi, kun rikkomisen kohteena ovat valtioneuvoston asetuksella 66 §:n nojalla annettavat säännökset "rekisteritunnuksista ja kilvistä" sekä "kansallisuustunnuksesta". Perustuslakivaliokunta on pitänyt välttämättömänä säännöksen lisäämistä, jonka perusteella on mahdollista ennakoita, millainen näihin tunnuksiin ja kilpiin liittyvä toiminta on rangaistava teko. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa valtuutta täsmennettäväksi siten, että se koskee ajoneuvon tunnistamiseksi tarpeellisen rekisteritunnuksen ja -kilpien sekä kansallisuustunnuksen käyttöä, kiinnittämistä ja kunnossapitoa.

Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän sanamuotoihin.

69 §. Sarjan viimeiset ajoneuvot. Perustuslakivaliokunta on huomauttanut, että valtioneuvoston asetuksella ei lakiehdotuksen 2 momentissa olevien valtuutuksien nojalla voida antaa momentissa tarkoitettuihin menettelyihin liittyviä säännöksiä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa pykälää muotoiltavaksi siten, että pykälän sanamuodoista käy yksiselitteisesti ilmi perusteet, joilla voidaan myöntää poikkeus ajoneuvon rakennetta ja varusteita koskevan direktiivin vaatimuksista, ja miten suurelle määrälle ajoneuvoja tällainen poikkeus voidaan myöntää. Tällöin 1 momentissa säädetään ajasta, jolle

poikkeus voidaan myöntää ajoneuvon rakennetta ja varusteita koskevan direktiivin vaatimuksista. Pykälään lisätään uusi 2 momentti, jossa säädetään määrästä, joille poikkeus voidaan myöntää. Hallituksen esityksen 1 momentissa olleet määräykset, mihin ajoneuvoihin säännöstä sovelletaan, siirretään uuteen 3 momenttiin ja hallituksen esityksen 2 momentissa ollut liikenne- ja viestintäministeriön asetuksenantovaltuus siirretään menettelyä koskevalta osalta uuteen 4 momenttiin.

Valiokunta on tehnyt pykälän muotoiluihin vastaavat täsmennykset.

71 §. Ajoneuvon pysäyttäminen ja tarkastajan oikeudet. Perustuslakivaliokunta on tähdentänyt, että teknistä tienvarsitarkastusta ei tule ulottaa ajoneuvossa oleviin asumiseen käytettyihin tiloihin, ellei se ole tarkoituksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi välttämätöntä. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa vastaavan täsmennyksen tehtäväksi pykälän 2 momentin 2 kohdan muotoiluun.

73 §. Raportti teknisestä tienvarsitarkastuksesta. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että hallituksen esityksen pykälämuotoilun asetuksenantovaltuus antaa asetuksen antajalle rajoituksettoman mahdollisuuden poiketa lain säännöksistä. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa teknisestä tienvarsitarkastuksesta annettavan raportin sidottavaksi Euroopan yhteisön lainsäädännön tai Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten edellytyksiin ja poistettavaksi valtuuden asetuksella poiketa raportin antamisesta. Valiokunta on tehnyt vastaavat täsmennykset pykälän muotoiluun.

74 §. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja. Perustuslakivaliokunta on katsonut lausunnossaan, että julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle edellyttää säännöksiä oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten kannalta tarpeellisen yleishallinto-oikeudellisen lainsäädännön soveltamisesta asiantuntijaan. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa lisättäväksi pykälän 2 momenttiin viittauksen siitä, että tekniseen tienvarsitarkastukseen osallistuvan kat-

sastusmiehen on noudatettava, mitä ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain 14 §:ssä säädetään. Mainitussa pykälässä säädetään, että katsastuksia suorittavaan henkilöön sovelletaan toimiluvan alaisissa tehtävissä, mitä hallintomenettelylain (598/1982) 10 ja 11 §:ssä säädetään virkamiehen esteellisyydestä. Valiokunta ehdottaa myös selkeyden vuoksi hallituksen esityksen 2 momentin jaettavaksi kahdeksi eri momentiksi, jolloin hallituksen esityksen 3 momentista tulee 4 momentti. Valiokunta on tehnyt vastaavat täsmennykset pykälän muotoiluihin.

81 §. Seloste. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että pykälässä ei ole perussäännöstä pykälässä tarkoitettujen selosteen antamisvelvollisuudesta ja että laissa tulee olla perussäännös velvollisuudesta, jotta valtioneuvosto voidaan valtuuttaa antamaan asiasta lakia tarkempia säännöksiä. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa pykälän muotoiluja muutettaviksi siten, että niistä selvästi käy ilmi kyseisen selosteen antamisvelvollisuus. Antamisvelvoite esitetään rajattavaksi vain tarpeelliseen ja sen piiristä poistettavaksi polkupyörä, jonka käyttötapaa voidaan pitää tunnettuna.

Valiokunta ilmaisee kantanaan, että pykälään lisätään uusi 2 momentti, johon sisällytetään asetuksenantovaltuutus valtioneuvostolle säätää tarkemmin selosteen antamisesta ja sisällöstä.

Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluihin.

Selosteen antamisvelvollisuuden laiminlyönti on 96 §:n 2 momentin perusteella rangaistava teko. Perussäännöksen lisääminen selkeyttää myös rangaistussäännöstä.

82 §. Valvonnan toteuttaminen. Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt, että lakiehdotuksesta poistetaan 1 momentin säännös kotirauhan piirissä toimitettavista tarkastuksista.

Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt, että pykälän 3 momentissa mainitun asiantuntijan pätevyysvaatimuksista tai kelpoisuusehdoista on säädettävä. Sen vuoksi momentin muotoiluun esitetään lisättäväksi maininta asiantuntijan pätevydestä ja asiantuntijuudesta. Valiokunta eh-

dottaa myös momenttiin säännöstä siitä, että valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin asiantuntijan pätevydestä ja asiantuntemuksesta.

Valiokunta on tehnyt vastaavan tarkistuksen pykälän muotoiluun.

85 §. Valvontakatsastukseen määrääminen. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota 1 momentissa olevan asetuksenantovaltuuden antavan asetuksenantajalle rajoituksettoman mahdollisuuden poiketa lainsäädännöstä. Liikenne- ja viestintäministeriön antaman selvityksen mukaan asetuksenantovaltuutta ei tarvita poikkeuksen luomiseksi siitä, mitä valvontakatsastukseen sovelletaan. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa asetuksenantovaltuuden poistamista 1 momentista.

89 §. Asennus- ja korjausluvan myöntämisen edellytykset. Pykälässä säädetään asennus- ja korjausluvan myöntämisen edellytyksistä. Hallituksen esityksen 89 §:n 4 momentissa säädetään toiminnanharjoittajalle annettavasta huomautuksesta tai varoituksesta taikka luvan peruuttamisesta määräjäksi tai kokonaan. Perustuslakivaliokunta on pitänyt välttämättömänä, että luvan peruuttamismahdollisuus sidotaan säännöksissä vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset ja varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi luvan peruuttamisen ehtojen tiukentamista sekä lain systematiikan vuoksi peruuttamisen ehtojen siirtämistä 92 pykälään.

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että lakiehdotus ei sisällä perussäännöstä pykälän 3 momentissa tarkoitettuja ilmoitus- ja kirjaamisvelvollisuuksista. Koska tällaisia velvollisuuksia ei voida luoda asetuksella, valiokunta esittää perussäännöstä korjaustoimenpiteiden kirjaamisesta uuteen 2 momenttiin, jolloin hallituksen esityksen 2 momentista tulee 3 momentti.

3 momentin säännökset siirretään uuteen 4 momenttiin. Liikenne- ja viestintäministeriö on

ilmoittanut, että valtuus säätää toiminnasta tehtävistä ilmoituksista on todettu kyseistä asetusta valmisteltaessa tarpeettomaksi. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa kyseisen asetuksenantovaltuuden poistettavaksi momentista. Hallituksen esityksen 4 momentti esitetään siirrettäväksi muutettuna uuteen 92 pykälään.

90 §. Korjauslupaa koskeva poikkeusvaltuus. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota lakiehdotuksen 90 §:n mukaiseen mahdollisuuteen poiketa yksittäistapauksissa luvan myöntämisen edellytyksistä ja on todennut säännöksen olevan ongelmallinen. Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksen mukaan väliaikaisista lupaa koskeva sääntely ei ole tarpeellinen, ja tämän vuoksi valiokunta esittää pykälää poistettavaksi.

90 (91) §. Asennus- ja korjaustöiden rajoitukset. Valiokunta ehdottaa pykälänumeroinnin muutosta 90 §:n poistamisen johdosta.

91 (92) §. Valvonta. Valiokunta ehdottaa pykälänumeroinnin muutosta 90 §:n poistamisen johdosta.

Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt poistettavaksi pykälän 1 momentin säännöksen kotirauhan piirissä toimitettavasta tarkastuksesta.

Pykälän 2 momenttiin perustuslakivaliokunta on edellyttänyt säännöstä valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttaman asiantuntijan pätevyysvaatimuksista tai kelpoisuusehdoista. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa säännöstä asiantuntijan pätevyydestä ja asiantuntevuudesta, josta voidaan tarkemmin säätää valtioneuvoston asetuksella.

Valiokunta esittää pykälän 3 momentista poistettavaksi valvontaviranomaisen velvoitteen ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin puutteiden tai laiminlyöntien poistamiseksi, koska kyseinen velvoite sisältyy uuteen ehdotettuun 92 pykälään. Samasta syystä 4 momentti esitetään poistettavaksi ja siirrettäväksi uuteen 92 pykälään.

Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluun.

92 §. Toimenpiteet toiminnassa havaittujen puutteiden johdosta. Valiokunta ehdottaa selkeyden parantamiseksi uutta pykälää, joka käsittelee toimenpiteitä toiminnassa havaittujen puutteiden johdosta. Pykälän 1 momentissa säädetään valvontaviranomaisen luvanhaltijalle antamasta huomautuksesta tai kirjallisesta varoituksesta. Huomautus tai kirjallinen varoitus voidaan antaa, jos asennus- tai korjausluvan haltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä tai asennus- tai korjaustyötä ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädetään seurauksesta, mikäli annettu huomautus tai kirjallinen varoitus ei johda 1 momentissa tarkoitettujen epäkohtien poistamiseen. Tällöin valvontaviranomainen voi peruuttaa asennus- tai korjausluvan määräajaksi tai kokonaan. Lupa voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos luvan saamisen edellytyksiä ei täytetä olennaisilta osin taikka jos lupaa edellyttävissä asennus- ja korjaustöissä on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä. Luvan peruuttamisen ehtoja ehdotetaan momentissa tiukennettaviksi, ja ne on siirretty 89 §:n 4 momentista ja hallituksen esityksen 92 §:n 4 momentista.

96 §. Rangaistukset. Pykälän 2 momentissa säädetään ajoneuvorikkomuksista, joista tuomitaan sakkoon, jollei teko ole vähäinen tai muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Lakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että esityksen perusteluista ei ilmene, että tarkoituksena on dekriminialisoida nykyisin liikenne rikkomuksena rangaistavien ajoneuvoa koskevien sääntöjen ja määräysten vähäinen rikkominen. Lakivaliokunta on myös esittänyt liikennevaliokunnalle, että se selvittää, onko dekriminialisointi tarkoituksellinen. Valiokunta ei pidä dekriminialisointia tarkoituksellisena ja ehdottaa sen vuoksi, että myös vähäisestä teosta tuomittaisiin ajoneuvorikkomuksesta sakkoon.

Valiokunta ehdottaa 2 momentin 3 kohtaan liittäväksi viittauksen pykälään 57, jossa veloitetaan vikojen ja puutteellisuuksien korjaamiseen. Täten korjaamisen laiminlyönti säädettäisiin rangaistavaksi. Valiokunta esittää samas-

ta kohdasta poistettavaksi viittauksen 51 §:n nojalla annettuihin säännöksiin. Täten käyttö- tai ajokiellon rikkominen olisi rangaistava suoraan 51 §:n säännöksen perusteella. Valiokunta ehdottaa myös poistettavaksi 7 kohdan, jolloin ei enää rangaistaisi siitä, että kyseisiä todistuksia ei pidetä mukana, vaan suoraan käyttö- tai ajokiellon rikkomisesta.

Momentin 8 (9) kohdasta ehdotetaan poistettavaksi viittaus asetuksen säännökseen, koska säännös velvollisuudesta pitää mukana rekisteröinnistä annettu todistus on esitetty 66 §:n 3 momenttiin lisättäväksi.

Valiokunta ehdottaa edelleen täsmennystä 9 (10) kohtaan siten, että se vastaa 66 §:n 4 momentin 1 kohtaa.

Valiokunta ehdottaa myös muutosta 12 (13) kohtaan sen johdosta, että perussäännös selosteen antamiseen on otettu 81 §:n 1 momenttiin.

Kohtiin 13 (14) ja 14 (15) valiokunta ehdottaa tarkistuksia pykälänumeroinnin muuttumisen johdosta.

Valiokunta on tehnyt vastaavat täsmennykset momentin muotoiluihin.

97 §. Toimenpiteistä luopuminen. Valiokunta ehdottaa selkeyden vuoksi uutta pykälää, jossa tieliikennelain 104 §:n tavoin säädettäisiin erikseen, että toimenpiteisiin ajoneuvorikkomuksen osalta voidaan jättää ryhtymättä, jos rikkomus on olosuhteisiin nähden vähäinen. Tällöin voitaisiin jättää syyte ajamatta ja rangaistus tuomitsematta.

Valiokunta ehdottaa edelleen, että niissä tapauksissa, joissa rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, voi poliisimies, tullimies tai rajavartiomies muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen. 2 momentissa ovat huomautuksen antajina myös tullimies ja rajavartiomies, jotka 74 §:n mukaisesti suorittavat tienvartitarkastuksia.

98 (97) §. Muutoksenhaku. Valiokunta ehdottaa pykälänumeroinnin muutosta uuden 97 §:n johdosta.

99 (98) §. Tarkemmat säännökset ja ohjeet. Valiokunta ehdottaa pykälänumeroinnin muutosta uuden 97 §:n johdosta.

100 (99) §. Poliisin toimintaa koskevat tarkemmat määräykset ja ohjeet. Valiokunta ehdottaa pykälänumeroinnin muutosta uuden 97 §:n johdosta.

101 (100) §. Voimaantulo. Valiokunta ehdottaa pykälänumeroinnin muutosta uuden 97 §:n johdosta.

Valiokunta ehdottaa poistettavaksi 4 momentin ristiriitaisena tyyppihyväksyntädirektiivin kanssa ja koska ei ole estettä panna uusi ajoneuvojen tyyppihyväksyntädirektiivi täytäntöön vuoden alusta eli jo ennen viimeistä määräpäivää 9.5.2003. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen pykälän muotoiluihin.

102 (101) §. Kumottavat säännökset. Valiokunta ehdottaa pykälänumeroinnin muutosta uuden 97 §:n johdosta.

Valiokunta ehdottaa vuosiluvun korjaamista 6 kohtaan, koska liikenneministeriö on antanut päätöksen matkailuautoista ja matkailukorista 20 päivänä joulukuuta 1990 ja päätöksen numero on 1207/1990. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen pykälän muotoiluihin.

103 (102) §. Siirtymäsäännökset. Valiokunta ehdottaa pykälänumeroinnin muutosta uuden 97 §:n johdosta. Vastaavasti pykälän 8 momentissa ehdotetaan pykälänumeroinnin muutosta, viittauksen tulee koskea 102 §:ää.

Valiokunta on esittänyt 25 §:ään taksamittarin asentamiskieltoa muihin kuin luvanvaraisessa henkilöliikenteessä oleviin henkilöautoihin. Koska joukkoliikenneluvan haltijoiden hankkimat taksamittarit käyvät tarpeettomiksi uuden säännöksen tullessa voimaan, valiokunta pitää ylimenokautta välttämättömänä, jotta jo hankittu laitteisto ehdittäisiin kuolettaa. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa uudessa 2 momentissa, että jo hankittua taksamittaria saisi käyttää 31 joulukuuta 2004 saakka.

Liikenne- ja viestintäministeriö on ilmoittanut asetuksen valmistelun yhteydessä havaitusta

virheestä, minkä johdosta valiokunta ehdottaa 3 momenttia täsmennettäväksi siten, että 2- ja 3-pyöräisille moottoriajoneuvoille voidaan myöntää tyyppihyväksyntöjä 30 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainitun direktiivillä kumotun direktiivin 92/61/ETY mukaisesti 9 päivään marraskuuta 2003 saakka. Edelleen ehdotetaan, että tällä lailla ei mitätöidä kumotun direktiivin nojalla myönnettyjä tyyppihyväksyntöjä ja niiden nojalla annettuja vaatimustenmukaisuustodistuksia. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluun.

2. Laki tieliikennelain muuttamisesta

Johtolause. Tieliikennelain 89 §:n 1 momentti on muutettu lailla (954/2002). Valiokunta ehdottaa 87 §:n 3 momenttia jaettavaksi kolmeen momenttiin ja maastoajoneuvon käyttöoikeudesta tiellä lisättäväksi 91 §:n. Valiokunta on tehnyt vastaavat täsmennykset johtolauseeseen.

87 §. *Ajoneuvon mitat, massat ja kuormaaminen.* Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan todennut pykälän 3 momentin sanamuodon perusteella vaikuttavan siltä, että liikenne- ja viestintäministeriö voisi antaa asetuksella tapauskohtaisia normeja viranomaisen myöntämän luvan voimassaolosta ja muista ehdoista. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi tarkistusta asetuksenantovaltuuden sanamuotoon siten, että liikenne- ja viestintäministeriön asetus on yleinen eikä tapauskohtainen.

Jotta yleisten oikeussääntöjen antajan ja niitä soveltavan viranomaisen toimivaltuudet eivät jäisi epäselviksi, valiokunta ehdottaa perustuslakivaliokunnan ehdottamalla tavalla momentin jakoa kolmeen eri momenttiin.

91 §. *Maastoajoneuvon käyttö.* Valiokunta ehdottaa lailla 989/1992 kumotun 91 §:n tilalle uutta 91 §:ää, joka säätelee maastoajoneuvon käytöstä. Pääsääntönä olisi, että tiellä ei saa käyttää maastoajoneuvoa eikä moottorikelkkaa. Moottorikelkkaa käytettäisiin moottorikelkkailureitillä siten kuin siitä erikseen säädetään. Moottorireen ja pyörillä varustetun muun maastoajoneuvon

vähäisestä käytämisestä myös muualla kuin moottorikelkkailureitillä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota 108 §:n 1 momentin asetuksenantovaltuuteen, joka koskee oikeutta käyttää maastoajoneuvoa tiellä. Perustuslakivaliokunta on edellyttänyt, että laissa tulee olla perussäännös oikeudesta käyttää maastoajoneuvoa tiellä. Tämän vuoksi perussäännöstä ja valtuutusta esitetään nyt esitettyyn pykälään ja 108 §:ssä ollutta asetuksenantovaltuutta ehdotetaan poistettavaksi. Moottorikelkan käyttämisestä moottorikelkkailureitillä on säännös maastoliikennelain (1710/1995) 13 §:ssä.

Valiokunta on pitänyt välttämättömänä, että maastokäyttöön tarkoitetut ajoneuvot voivat työmaalta toiselle siirtyessään ylittää tien tai silan. Tämän vuoksi pykälään ehdotetaan sisällytettäväksi laajennettu asetuksenantovaltuus, jotta moottorireelle ja pyörillä varustetulle maastoajoneuvolle annetaan oikeus ylittää tie tai silta. Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman, jossa edellytettäisiin, että hallitus antaessaan lain nojalla asetuksen pitää huolen siitä, että moottorireellä ja pyörillä varustetulla maastoajoneuvolla saa erityistä varovaisuutta noudattaen ylittää tietä tai siltaa (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

92 §. *Ajoneuvon käyttöä koskevien säännösten soveltaminen.* Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota pykälän 1 ja 2 momentin avoimiin valtuuksiin antaa asetuksella laista poikkeavia säännöksiä. Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksen mukaan kyseiset asetuksenantovaltuudet eivät ole tarpeellisia, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa niitä poistettaviksi pykälämuotoilusta.

107 §. *Ulkomaisen ajokortin kelpoisuus.* Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että hallituksen esityksen pykälämuotoilussa ei ole perussäännöstä ulkomailla annetun ajokortin kelpoisuudesta, joka oikeuttaisi henkilöä käyttämään ajoneuvoa Suomessa. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi perussään-

nöstä osin 1 momenttiin ja osin uuteen 2 momenttiin. Valiokunta ehdottaa myös asetuksen-antovaltuutta täydennettäväksi ja pykälän otsikkoa paremmin vastaamaan pykälän sisältöä ja pykälän muotoiluihin esitettyjä muutoksia.

108 §. Tarkemmat säännökset. Valiokunta ehdottaa pykälän ensimmäisestä momentista poistettavaksi maininnan valtioneuvoston asetuksenantovaltuudesta säättää oikeudesta käyttää maastoajoneuvoa tiellä. Kyseisestä oikeudesta säädetään jo uudessa valiokunnan esittämässä 91 §:ssä, johon myös perussäännös oikeudesta käyttää maastoajoneuvoa tiellä kirjataan.

Koska ajoneuvon kuljettajan terveystarkastuksista säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella, valiokunta ehdottaa pykälän 3 momenttia jaettavaksi 3 ja uudeksi 4 momentiksi nykyisiä toimivaltuuksia vastaavasti. Tällöin hallituksen esityksen 4 ja 5 momenteista tulee 5 ja 6 momentit. Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluihin.

Voimaantulosäännös. Ajoneuvolakiin esitetyn uuden 97 §:n johdosta lain pykälänumerointi muuttuu ja viittaus voimaantulosäännöksessä tulee tehdä 102 §:ssä mainittuihin säännöksiin. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen säännöksen muotoiluun.

5. Laki ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain muuttamisesta

2 §. Toimiluvan alaiset tehtävät. Perustuslaki-valiokunta on lausunnossaan todennut, että ei ole asianmukaista, että laissa ei ole täsmällisemmin luonnehdittu, minkä tyyppisiä katsastuksen osia muu kuin luvan haltija voidaan asetuksella oikeuttaa suorittamaan, ja on pitänyt välttämättömänä, että lakiin lisätään perussäännökset tehtävien suorittamiseen oikeutettujen kelpoisuusehdoista ja toiminnan valvonnasta. Valiokunta ehdottaa rajattavaksi muiden kuin toimiluvan haltijoiden suoritettavia katsastustehtävien vähäisiä osia koskemaan esimerkiksi pakokaasupäästöjen, jarrujärjestelmien, vetokytkimien ja nopeudenrajoittimien tarkastuksia. Edellytyksi-

nä on edelleen, että tällaisia tehtäviä suorittavalla tulee olla käytettävissään riittävä tarkastuslaitteisto sekä kyseiseen tehtävään pätevä ja asiantunteva henkilöstö. Valvonnan osalta säädetään, että valvontaviranomaisena toimii Ajoneuvohallintokeskus ja 3 momentin muotoiluun lisätään maininta valvontatoimenpiteiden seurauksista.

Momentti ehdotetaan edelleen jaettavaksi kolmeen momenttiin siten, että uudessa 4 momentissa annetaan valtioneuvostolle asetuksenantovaltuus 1 momentissa tarkoitetuille katsastustehtäviä suorittaville asetettavista ehdoista, toiminnan valvonnasta sekä tehtävien suorittamisesta annettavista todistuksista ja niiden kelpoisuudesta. Uudessa 5 momentissa annetaan asetuksenantovaltuus puolustusministeriölle säättää sotilasajoneuvojen katsastuksesta ja katsastustoiminnasta puolustusvoimissa.

Valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluihin.

6. Laki rikoslain 2 a ja 23 luvun muuttamisesta

Lain nimike. Valiokunta on täsmentänyt lain nimeksi koskemaan 2 a ja 23 luvun muuttamista.

Johtolause. Johtolauseessa mainittua rikoslain 2a luvun 9 §:n 2 momenttia on viimeksi muutettu lailla 515/2002 eikä, kuten hallituksen esityksessä on mainittu, lailla 550/1999. Valiokunta on tehnyt vastaavan korjauksen lain johtolauseeseen.

7. Laki moottoriajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta

27 a §. Liikennevaliokunta on ajoneuvolain 52 §:ssä ehdottanut muutettuja edellytyksiä määräaikaikatsastuksen suorittamiselle siten, että määräaikaikatsastuksen voi aloittaa, mutta sitä ei saa suorittaa loppuun, jos ajoneuvo on käyttökiellossa sen vuoksi, että siihen kohdistuva vero tai maksu on laiminlyöty taikka jos liikennevakuuttamisvelvollisuuden alaisen ajoneuvon liikennevakuutusmaksu on laiminlyöty.

Tämän johdosta valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta kyseisen pykälän 2 momenttiin siten, että katsastuksen suorittaja on velvollinen määräaikaikatsastusta suorittaessaan tarkastamaan, ettei ajoneuvo ole 27 §:n 1 momentissa tarkoitettun laiminlyönnin vuoksi käyttökiellossa. Velvollisuutta tarkastamiselle ei näin ollen olisi ennen määräaikaikatsastuksen suorittamista vaan vasta sen suorittamisen kuluessa. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen momentin muotoiluun.

8. Laki ajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta

11 §. Ajoneuvon hyväksyminen katsastuksessa. Valiokunta on ajoneuvolain 52 §:ssä ehdottanut muutettuja edellytyksiä määräaikaikatsastuksen suorittamiselle siten, että määräaikaikatsastuksen voi aloittaa, mutta sitä ei saa suorittaa loppuun, jos ajoneuvo on käyttökiellossa sen vuoksi, että siihen kohdistuva vero tai maksu on laiminlyöty taikka jos liikennevakuutusvelvollisuuden alaisen ajoneuvon liikennevakuutusmaksu on laiminlyöty. Tämän johdosta valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta kyseisen pykälän 1 momenttiin siten, että katsastuksen suorittaja on velvollinen määräaikaikatsastusta suorittaessaan tarkastamaan, ettei ajoneuvo ole ajoneuvoveron laiminlyönnin vuoksi käyttökiellossa. Velvollisuutta tarkastamiselle ei näin ollen olisi ennen määräaikaikatsastuksen suorittamista vaan vasta sen suorittamisen kuluessa. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen momentin muotoiluun.

9. Laki autoverolain muuttamisesta

Johtolause. Valiokunta ehdottaa muutosta 8 §:ään, minkä vuoksi valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen johtolauseen muotoiluihin.

8 §. Eduskunta on 16.11.1999 hyväksymässään lausumassa edellyttänyt, että liikenneministeriö ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin ajoneuvon rakenteista ja varusteista annetun asetuksen (1256/1992) tarkoittamien kolmipyöräisen mo-

pon ja kevyen nelipyörän saattamiseksi säädösten tasolla yhdenvertaiseksi pitäen lähtökohtana kolmipyöräistä mopoa. Koska valiokunta katsoo, että L_{6e}-luokan ajoneuvo (kevyt nelipyörä) tulee rinnastaa saman korkeintaan 50 cm³ olevan sylinteritilavuuden vuoksi L_{2e}-luokan kolmipyöräiseen moottorikäyttöiseen ajoneuvoon (mopo), se ehdottaa, että myös L_{6e}-luokan ajoneuvot olisivat verosta vapaat kuten L_{1e}-luokan ja L_{2e}-luokan ajoneuvot. Valiokunta jättää myös vanhoihin luokituksiin perustuvat L₁- ja L₂-luokat pykälän tekstiin sen varalta, että maahan tuodaan vanha mopo. Valiokunta ehdottaa lisättäväksi pykälään L₁- ja L₂-luokan ajoneuvojen lisäksi L_{1e}- ja L_{2e}-luokan ajoneuvot. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen pykälän muotoiluun.

79 a §. Valiokunta on ajoneuvolain 52 §:ssä esittänyt muutettuja edellytyksiä määräaikaikatsastuksen suorittamiselle siten, että määräaikaikatsastus voidaan aloittaa mutta sitä ei saa suorittaa loppuun jos ajoneuvo on käyttökiellossa sen vuoksi, että siihen kohdistuva vero tai maksu on laiminlyöty taikka jos liikennevakuutusvelvollisuuden alaisen ajoneuvon liikennevakuutusmaksu on laiminlyöty. Tämän johdosta valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta kyseisen pykälän 1 momenttiin siten, että katsastuksen suorittaja on velvollinen määräaikaikatsastusta suorittaessaan tarkastamaan, ettei ajoneuvo ole autoveron laiminlyönnin vuoksi käyttökiellossa. Velvollisuutta tarkastamiselle ei näin ollen olisi ennen määräaikaikatsastuksen suorittamista vaan vasta sen suorittamisen kuluessa. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen momentin muotoiluun.

11. Laki polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta

13 §. Maksuaika. Perustuslakivaliokunta on pitänyt muutoksenhakukieltoa pykälän 4 momentissa ongelmallisena perustuslain 21 §:n takia ja on katsonut, että valituskielto on poistettava laakiehdotuksesta. Tämän vuoksi valiokunta on poistaen muutoksenhakukiellon tehnyt vastaa-

van muutoksen momentin muotoiluun. Valiokunta on samalla korjannut kielellisen muotoilun siten, että käyttökiellon peruuttaminen voi tapahtua erityisestä syystä.

13 a §. Ajoneuvon hyväksyminen katsastuksessa. Valiokunta on ajoneuvolain 52 §:ssä ehdottanut muutettuja edellytyksiä määräaikaikatsastuksen suorittamiselle siten, että määräaikaikatsastuksen voi aloittaa, mutta sitä ei saa suorittaa loppuun, jos ajoneuvo on käyttökiellossa sen vuoksi, että siihen kohdistuva vero tai maksu on laiminlyöty taikka jos liikennevakuutusvelvollisuuden alaisen ajoneuvon liikennevakuutusmaksu on laiminlyöty. Tämän johdosta valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta kyseisen pykälän 1 momenttiin siten, että katsastuksen suorittaja on velvollinen määräaikaikatsastusta suorittaessaan tarkastamaan, ettei ajoneuvo ole polttoainemaksun laiminlyönnin vuoksi käyttökiellossa. Velvollisuutta tarkastamiselle ei näin ollen olisi ennen määräaikaikatsastuksen suorittamista vaan vasta sen suorittamisen kuluessa. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen momentin muotoiluun.

12. Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta

15 b §. Valiokunta on ajoneuvolain 52 §:ssä ehdottanut muutettuja edellytyksiä määräaikaikatsastuksen suorittamiselle siten, että määräaikaikatsastuksen voi aloittaa, mutta sitä ei saa

suorittaa loppuun, jos ajoneuvo on käyttökiellossa sen vuoksi, että siihen kohdistuva vero tai maksu on laiminlyöty taikka jos liikennevakuutusvelvollisuuden alaisen ajoneuvon liikennevakuutusmaksu on laiminlyöty. Tämän johdosta valiokunta ehdottaa vastaavaa muutosta kyseisen pykälän 1 momenttiin siten, että katsastuksen suorittaja on velvollinen määräaikaikatsastusta suorittaessaan tarkastamaan, että voimassa olevan liikennevakuutuksen erääntynyt vakuutusmaksu on suoritettu. Velvollisuutta tarkastamiselle ei näin ollen olisi ennen määräaikaikatsastuksen suorittamista vaan vasta sen suorittamisen kuluessa. Valiokunta on tehnyt vastaavan muutoksen momentin muotoiluun.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikennevaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset 3, 4, 10, 13 ja 14 hyväksytään muuttamattomina,

että lakiehdotukset 1, 2, 5—9, 11 ja 12 hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset),

että toimenpidealoite TPA 156/2002 vp hylätään sekä

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan muutosehdotukset:

1.

Ajoneuvolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Tämä laki koskee lisäksi sellaisten osien ja erillisten teknisten yksiköiden sekä polkupyörien maahantuontia, myytäväksi valmistamista, *kaupan* pitämistä, myyntiä ja muuta luovuttamista sekä asennusta ja korjausta, joiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädetään tässä laissa tai sen nojalla.

Tätä lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä sovelletaan sotilasajoneuvoihin. Puolustusministeriön asetuksella *voidaan säätää, jos se on sotilasajoneuvon erityisen käyttötarkoituksen tai rakenteen johdosta tarpeen, että kaikkia tämän lain* ja sen nojalla annettuja säännöksiä ei sovelleta *tällaisiin* sotilasajoneuvoihin.

2—6 §
(Kuten HE)

7 §

Ajoneuvon rakenteen muuttaminen, ajoneuvon rakentaminen ja vaurioituneen ajoneuvon kunnostaminen

(1 mom. kuten HE)

Ajoneuvon osien ja osakokonaisuuksien osuudesta ajoneuvosta, ajoneuvon rakenteen muuttamisen ehdoista, vaurioituneen ajoneuvon kunnostamisesta ja ajoneuvon rakentamisesta säädetään *tarkemmin* liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

8 ja 9 §
(Kuten HE)

2 luku

Ajoneuvojen perusluokitus10—19 §
(Kuten HE)

3 luku

Erikoiskäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen tarkempi luokitus20—24 §
(Kuten HE)

4 luku

Ajoneuvon rakenne, hallintalaitteet, varusteet ja ympäristöominaisuudet

25 §

Ajoneuvon rakenne, hallintalaitteet ja varusteet

(1 mom. kuten HE)

Luvanvaraiseen henkilöliikenteeseen käytettävässä M₁-luokan ajoneuvossa on oltava taksamittari. *Taksamittaria ei saa olla muussa ajoneuvossa.*

(3 mom. kuten HE)

Ajopiirturista säädetään tieliikenteen valvontalaitteista annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3821/85. Sen lisäksi, mitä sanotussa asetuksessa säädetään, liikennetraktorissa tulee olla ajopiirturi, *kun liikennetraktoria käytetään luvanvaraisessa tavaraliikenteessä.*

26—29 §
(Kuten HE)

5 luku

Ajoneuvon, järjestelmän, osan ja erillisen teknisen yksikön tyyppihyväksyntä

30 §

Tyyppihyväksynnät

(1—3 mom. kuten HE)

Piensarjatyypin hyväksynnällä tarkoitetaan tyyppihyväksyntää, joka myönnetään sellaista tyyppiä olevalle (*poist.*) ajoneuvolle, jota valmistetaan rajoitettu määrä ja jolle ei ole myönnetty täydellistä tyyppihyväksyntää siinä muodossa kuin ajoneuvo on tarkoitus merkitä rekisteriin.

31 §

Tyyppihyväksyntöjen soveltamisalueet

EY-tyypin hyväksyntä myönnetään järjestelmälle, osalle tai erilliselle tekniselle yksikölle sekä M₁- ja L-luokan ajoneuvolle. Kansallinen tyyppihyväksyntä myönnetään ajoneuvolle, järjestelmälle, osalle tai erilliselle tekniselle yksikölle. *Piensarjatyypin* hyväksyntä myönnetään (*poist.*) ajoneuvolle. E-tyypin hyväksyntä myönnetään järjestelmälle, osalle ja erilliselle tekniselle yksikölle.

32 §
(Kuten HE)

33 §

Hyväksynnän hakija

Tyyppihyväksyntää hakee ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön valmistaja. E-tyypin hyväksyntää, *piensarjatyypin* hyväksyntää ja kansallista tyyppihyväksyntää voi hakea valmistajan puolesta myös valmistajan edustaja.

34 §
(Kuten HE)

35 §

Tyyppihyväksynnän myöntäminen

(1—3 mom. kuten HE)

Hyväksyntään voidaan tarvittaessa liittää rajoituksia ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön käytölle ja järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön asennusta koskevia, turvallisuusvaatimuksista tai osan tai erillisen teknisen yksikön ominaisuuksista johtuvia ehtoja (Uusi).

36 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen

(1 mom. kuten HE)

Tyyppihyväksyntämenettelystä, tyyppihyväksyntätodistuksen ja ajoneuvokohtaisen tyyppirekisteriotteen antamisesta sekä käytettävästä lomakkeesta samoin kuin myönnetyn hyväksynnän ilmoittamisesta muiden ETA-valtioiden hyväksyntäviranomaisille, Euroopan yhteisöjen komissiolle, jäljempänä komissio, ja kyseessä olevaa E-sääntöä soveltavien valtioiden hyväksyntäviranomaisille säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

37—39 §
(Kuten HE)

40 §

Kansallista tyyppihyväksyntää ja piensarjatyypin hyväksyntää koskevat tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään kansallisen tyyppihyväksynnän ja piensarjatyypin hyväksynnän osalta:

(1—4 kohta kuten HE)

5) millä ehdoin toisessa ETA-valtiossa M₁- ja L-luokan ajoneuvolle myönnetty piensarjatyypin hyväksyntä on voimassa Suomessa.

41 §

Vaatimustenmukaisuustodistus ja hyväksyntämerkintä

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Vaatimustenmukaisuustodistuksen laatimisesta osalle ja erilliselle tekniselle yksikölle (*poist.*), todistukseen merkittävistä tiedoista ja osan tai erillisen teknisen yksikön käytön rajoituksia ja asennusta koskevien edellytysten ilmoittamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää, ettei tavaramerkkiä tai tyyppimerkintää taikka muuta hyväksyntämerkintää tarvitse merkitä *osiin ja erillisiin teknisiin yksiköihin, jos Euroopan yhteisön lainsäädännössä tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tällaista merkkiä tai merkintää ei edellytetä.*

42—44 §
(Kuten HE)

45 §

Tuotannon vaatimustenmukaisuuteen liittyvät toimenpiteet

Luovuttaessaan ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön valmistaja ja valmistajan edustaja ovat velvollisia huolehtimaan, että ajoneuvo, *järjestelmä*, osa ja tekninen yksikkö on rakenteeltaan, varusteiltaan ja kunnoltaan hyväksytyyn tyyppiin mukainen.

(2—4 mom. kuten HE)

46—48 §
(Kuten HE)

49 §

Tutkimuslaitoksen valvonta

(1 mom. kuten HE)

Hyväksyntäviranomaisen valvoo tutkimuslaitoksen toimintaa niiden tarkastusten, mittaus-
ten, testien ja laskelmien osalta, joita laitos on 47 §:n 2 momentin nojalla hyväksytty suoritta-

maan, ja varmistaa määräajoin, että säädetyt vaatimukset täyttyvät. Valvonnan toimittamiseksi hyväksyntäviranomaisella ja sen käytämällä asiantuntijalla on oikeus päästä tutkimuslaitoksen *sellaisiin muihin kuin kotirauhan piiriin kuuluviin* tiloihin, joissa tarkastuksia, mittauksia, testejä ja laskelmia suoritetaan, ja saada salassapitovelvollisuuden estämättä käyttöönsä tutkimuslaitoksen riippumattomuutta sekä henkilöstöä, järjestelmiä, laitteistoa ja välineitä samoin kuin tarkastuksia, mittauksia, testejä ja laskelmia koskeva aineisto. Valvonta suoritetaan tutkimuslaitoksen kustannuksella.

(3 mom. kuten HE)

50 §

Tutkimuslaitokselle myönnetyn hyväksynnän peruuttaminen

Jos 47 §:n 2 momentissa tarkoitettu tutkimuslaitos ei täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii tässä luvussa tarkoitettussa toiminnassa säännösten vastaisesti, liikenne- ja viestintäministeriö voi antaa tutkimuslaitokselle huomautuksen tai varoituksen. *Jos tutkimuslaitokselle annettu huomautus tai varoitus ei johda toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen, liikenne- ja viestintäministeriö voi peruuttaa myönnetyn hyväksynnän määräajaksi. Lupa voidaan peruuttaa kokonaan, jos tutkimuslaitoksen toiminnassa on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä.*

6 luku

Ajoneuvon määräaikaiskatsastus51 §
(Kuten HE)

52 §

Edellytykset määräaikaiskatsastuksen suorittamiselle

Jos ajoneuvo on käyttökiellossa sen vuoksi, että siihen kohdistuva vero tai maksu on laimin-

lyöty taikka jos liikennevakuuttamisvelvollisuuden alaisen ajoneuvon liikennevakuutusmaksu on laiminlyöty, ajoneuvon määräaikaikaskatsastusta ei saa suorittaa loppuun eikä jälkitarkastusta suorittaa. Liikennevakuutusmaksun laiminlyönnistä huolimatta määräaikaikaskastus saadaan suorittaa, jos tuomioistuim on päättänyt aloittaa maksun suorittamatta jättäjää koskevan saneerausmenettelyn tai velkajärjestelyn.

(2 mom. kuten HE)

53 ja 54 §
(Kuten HE)

55 §

Määräaikaikaskastuksen keskeyttäminen

Edellä 54 §:ssä säädetystä poiketen määräaikaikaskastus on keskeytettävä, jos ajoneuvoa ei voida luotettavasti yksilöidä. Määräaikaikaskastusta voidaan kuitenkin jatkaa, jos esitetään selvitys, jonka perusteella ajoneuvo voidaan luotettavasti yksilöidä. *Määräaikaikaskastus voidaan myös keskeyttää, jos ajoneuvon tekniset tiedot ovat virheelliset tai tietoyhteys ajoneuvoja koskevaan rekisteriin ei ole käytettävissä taikka katsastuksen suorittaminen on merkittävästi vaikeutunut sään tai muun ajoneuvon haltijasta riippumattoman syyn vuoksi.* Määräaikaikaskastuksen keskeyttämisestä ja (poist.) keskeyttämissen syistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

56 ja 57 §
(Kuten HE)

58 §

Katsastustodistus

Määräaikaikaskastuksesta annetaan todistus, joka on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana. Määräaikaikaskastuksesta annettavasta todistuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. *Jos todistuksia annetaan useampia, valtioneuvoston asetuksella sääde-*

tään myös, mikä todistus on pidettävä mukana ajon aikana.

(2 mom. kuten HE)

59 §
(Kuten HE)

7 luku

Rekisteröinti-, muutos- ja kytKentäkatsastus

60 §

Rekisteröintikatsastus

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa (poist.) rekisteröintikatsastuksen suorittamisesta ja siitä annettavasta todistuksesta sekä rekisteröintikatsastusta koskevien tietojen ilmoittamisesta rekisteriin samoin kuin Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon rekisteröintikatsastuksesta. *Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää, ettei ajoneuvoa 1 momentista poiketen tarvitse esittää rekisteröintikatsastukseen, jollei rekisteröintikatsastuksen vaatiminen ole tarpeen:*

- 1) ajoneuvon yksilöimiseksi;
- 2) ajoneuvoa koskevien tietojen ilmoittamiseksi rekisteriin;
- 3) sen tarkastamiseksi, että ajoneuvo täyttää sitä koskevissa säännöksissä asetetut vaatimukset; tai
- 4) muusta vastaavanlaisesta syystä.

61 ja 62 §
(Kuten HE)

63 §

Määräaikaikaskastusta koskevien säännösten soveltaminen muihin katsastuksiin

Rekisteröinti-, muutos- ja kytKentäkatsastukseen sovelletaan, mitä 52, 54—57 ja 59 §:ssä säädetään. (Poist.) Rekisteröintikatsastuksen saa

kuitenkin 52 §:ssä olevasta kiellosta huolimatta suorittaa.

8 luku

Ajoneuvon rekisteröinti

64 ja 65 §
(Kuten HE)

66 §

Ajoneuvon hyväksyminen rekisteriin

Ajoneuvon ensirekisteröinnin ja uudelleenrekisteröinnin yleisenä edellytyksenä on, että ajoneuvon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta, ajoneuvon omistusoikeudesta ja haltijasta sekä säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta esitetään asianmukainen selvitys. Vastaavat selvitykset on esitettävä ajoneuvon (poist.) muutosrekisteröinnin yhteydessä (poist.). Muutosrekisteröinnin yhteydessä ei kuitenkaan tarvitse esittää selvitystä veron tai maksun suorittamisesta. Jos ensirekisteröinnin yhteydessä asetetut autoveroedun ehdot eivät ole toteutuneet, ajoneuvon muutosrekisteröinti hyväksytään vain, jos veron maksuunpanija sen hyväksyy.

Jos ajoneuvo täyttää 1 momentissa mainitut ehdot, (poist.) rekisteröintikatsastettu ajoneuvo ja sellainen 60 §:n 1 momentin nojalla rekisteröintikatsastuksesta vapautettu ajoneuvo, joka täyttää Suomessa voimassa olevat vaatimukset, on hyväksyttävä merkittäväksi rekisteriin.

Ajoneuvon rekisteröinnistä annetaan todistus, joka on pidettävä mukana ajoneuvossa ajon aikana. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteröinnistä annettavasta todistuksesta. (Uusi)

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ajoneuvon rekisteriin merkitsemisen edellytyksistä ja rekisteri-ilmoituksen tekemisestä (poist.). Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi:

(poist.)

1) ajoneuvon tunnistamiseksi tarpeellisen rekisteritunnuksen ja -kilpien sekä kansallisuus-

tunnuksen asianmukaisesta käytöstä, kiinnittämisestä ja kunnossapidosta;

(poist.)

2) ajoneuvon poistamisesta rekisteristä;

3) ajoneuvon rekisteröinnistä maasta vientiä ja autokiinnitystä varten;

4) muista rekisteröintiin liittyvistä asioista.

67 ja 68 §
(Kuten HE)

69 §

Sarjan viimeiset ajoneuvot

Hyväksyntäviranomainen voi ajoneuvon valmistajan hakemuksesta myöntää poikkeuksen ajoneuvon rakennetta ja varusteita koskevan direktiivin vaatimuksista:

1) enintään kuuden kuukauden ajaksi direktiivissä olevien vaatimusten voimaantulosta tai, jos poikkeusten voimassaoloaika päättyy kalenterivuoden lopussa, seitsemän kuukauden ajaksi valmiille ajoneuvoille;

2) enintään 12 kuukauden ajaksi direktiivissä olevien vaatimusten voimaantulosta tai, jos poikkeusten voimassaoloaika päättyy kalenterivuoden lopussa, 13 kuukauden ajaksi monivaiheisen tyyppihyväksynnän perusteella hyväksytyille ajoneuvoille.

(3 kohta poist.)

(2 mom. poist.)

Tällainen poikkeus voidaan myöntää enintään 10 prosentin suuruiselle määrälle edellisessä kalenterivuonna tai edellisen 12 kuukauden aikana Suomessa käyttöön otetuista M₁-luokkaan kuuluvista samanmerkkisistä ajoneuvoista ja vastaavasti 30 prosentin suuruiselle määrälle muuhun ajoneuvoluokkaan kuuluvista samanmerkkisistä ajoneuvoista. Mainittu prosenttiluku pyöristetään ylöspäin lähimpään kokonaisluokkaan. (Uusi)

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua poikkeusta sovelletaan ainoastaan ajoneuvoihin:

1) jotka olivat ETA-valtioiden alueella, kun tyyppihyväksynnän voimassaolo loppui;

2) jotka on varustettu voimassa olevalla vaatimustenmukaisuustodistuksella tai kansallisen

tyyppihyväksynnän voimassaoloa osoittavalla todistuksella, joka oli annettu kyseisten ajoneuvojen tyyppihyväksynnän ollessa vielä voimassa; ja

3) joita ei ollut vielä rekisteröity tai otettu käyttöön ennen mainitun tyyppihyväksynnän voimassaolon päättymistä. (Uusi)

Menettelystä myönnettäessä poikkeuksia sarran viimeisille ajoneuvoille säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. (Uusi)

9 luku

Tekninen tienvarsitarkastus

70 §

(Kuten HE)

71 §

Ajoneuvon pysäyttäminen ja tarkastajan oikeudet

(1 mom. kuten HE)

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittamiseksi:

(1 kohta kuten HE)

2) poliisimiehellä, tullimiehellä ja rajavartiomiehellä sekä tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksissa suoritettavalla henkilöllä on oikeus ajoneuvon kuljettajan estämättä päästä ajoneuvon sisälle ja tarvittaessa kuljettaa ajoneuvoa; *ajoneuvon tarkastusta ei kuitenkaan tule ulottaa ajoneuvossa oleviin asumiseen käytettäviin tiloihin, ellei se ole tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi välttämätöntä.*

(3 mom. kuten HE)

72 §

(Kuten HE)

73 §

Raportti teknisestä tienvarsitarkastuksesta

Teknisestä tienvarsitarkastuksesta annetaan ajoneuvon kuljettajalle raportti, jos Euroopan

yhteisön lainsäädännössä tai Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa niin edellytetään. Raportista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

74 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja

(1 mom. kuten HE)

Ajoneuvohallintokeskus järjestää teknisiin tienvarsitarkastuksiin ajoneuvon teknisen asiantuntemuksen tarkastuksen suorittajan avuksi sopimalla katsastustoimipaikkojen kanssa katsastusten suorittamiseen oikeutettujen henkilöiden osallistumisesta tarkastuksiin siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja ja Ajoneuvohallintokeskus sopivat. *Tekniseen tienvarsitarkastukseen osallistuvan katsastusmiehen on noudatettava, mitä ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain 14 §:ssä säädetään.*

Tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksia suorittavalla henkilöllä tulee olla katsastustoimipaikan antama todistus oikeudesta osallistua asiantuntijana tekniseen tienvarsitarkastukseen. Todistus on pyydettyessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle. (Uusi)

(4 mom. kuten HE:n 3 mom.)

75—77 §

(Kuten HE)

10 luku

Ajoneuvon, osan ja erillisen teknisen yksikön sekä polkupyörän käyttöoikeus ja käytön esittäminen sekä korjausvelvoite

78—80 §

(Kuten HE)

81 §

Seloste

(Poist.) Jos muun kuin tyyppihyväksytyyn osan tai erillisen teknisen yksikön käyttötapa tai asen-

nus ajoneuvon vaikuttaa olennaisesti liikenneturvallisuuteen tai ympäristöön eikä käyttötapa tai asennus ajoneuvon ole ilman ohjetta ilmeistä, luovuttajan on annettava osan ja erillisen teknisen yksikön (poist.) mukana uutena myytävässä tai muuten uutena luovutettaessa suomen- ja ruotsinkielinen seloste osan ja erillisen teknisen yksikön (poist.) oikeasta käyttötavasta, ajoneuvon asennettavaksi tarkoitetun osan ja erillisen teknisen yksikön asentamisesta ajoneuvon ja muista tarpeellisiksi katsottavista seikoista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin selosteen antamisesta ja sisällöstä. (Uusi)

82 §

Valvonnan toteuttaminen

Tarkastuksen suorittamiseksi poliisilla, valvontaviranomaisella ja valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttamalla asiantuntijalla on oikeus päästä osien, erillisten teknisten yksiköiden ja polkupyörien maahantuontia, valmistusta tai kauppaa harjoittavan valmistus-, varastointi- ja myyntipaikkaan ja ottaa tutkimusta varten näytteitä sekä saada salassapitovelvollisuuden estämättä haltuunsa tarpeelliset osan, erillisen teknisen yksikön ja polkupyörän ominaisuuksia ja hyväksymistä koskevat asiakirjat ja tiedot. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa (poist.). Valvontaviranomaisella on oikeus tutkimuksen ajaksi kieltää epäilyksenalaisen osan, erillisen teknisen yksikön ja polkupyörän maahantuonti, valmistus ja luovuttaminen. Tutkimus on toimitettava kiireellisesti.

(2 mom. kuten HE)

Valvontaviranomaisen osien, erillisten teknisten yksiköiden ja polkupyörien vaatimustenmukaisuuden valvontaan valtuuttaman asiantuntijan on oltava kyseessä olevaan valvontatehtävään pätevä ja asiantunteva. Asiantuntijan on noudatettava, mitä hallintomenettelylaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa, asiakirjain lähettämisestä annetussa laissa ja kielilaissa säädetään. Valtioneuvoston

asetuksella säädetään tarkemmin valvontaviranomaisen valvontatehtävään valtuuttaman asiantuntijan pätevyydestä ja asiantuntemuksesta.

(4 mom. kuten HE)

83 ja 84 §
(Kuten HE)

85 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että ajoneuvon kunnossa ja erityisesti jarruissa havaitut puutteet voivat aiheuttaa sellaisen turvallisuusriskin, että ajoneuvon tiellä suoritettavaa tarkastusta perusteellisempi tarkastus on aiheellista suorittaa, hän voi määrätä ajoneuvon katsastettavaksi (valvontakatsastus). Ajoneuvohallintokeskus korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohtuulliset kustannukset katsastustoimipaikalle. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiomiehen määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin se on hyväksytty myöhemmässä valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan, mitä 53, 54 ja 56—58 §:ssä säädetään (poist.). Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.

(2 mom. kuten HE)

86 §
(Kuten HE)

11 luku

Järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden asennus ja korjaus

87 ja 88 §
(Kuten HE)

89 §

Asennus- ja korjausluvan myöntämisen edellytykset

(1 mom. kuten HE)

Korjaustyöt voidaan jakaa luokkiin vaativuutensa perusteella ja asettaa eri luokille erilaiset vaatimukset. Asentajan ja korjaajan on talletettava tiedot suorittamistaan asennus- ja korjaustöistä. (Uusi)

(3 mom. kuten HE:n 2 mom.)

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin siitä, millainen henkilöstön ammattitaito sekä millaiset työtilat ja korjauslaitteet kunkin 87 §:ssä tarkoitetun järjestelmän, osan ja erillisen teknisen yksikön asentajalla ja korjaajalla on oltava. (Poist.) Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös (poist.) asennus- ja korjausohjeista sekä siitä, kuinka tiedot suoritetuista asennus- ja korjaustöistä on talletettava.

(HE:n 4 mom. poist.)

90 §

(Poist.)

90 (91) §
(Kuten HE)

91 (92) §

Valvonta

Tarkastuksen suorittamiseksi valvontaviranomaisella, poliisilla ja valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttamalla asiantuntijalla on oikeus päästä 87 §:ssä tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden asennusta tai korjausta harjoittavan asennus- ja korjauspaikkaan. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa (poist.).

Valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttaman asiantuntijan on oltava valvontatehtävään pätevä ja asiantunteva. Asiantuntijan on noudatettava, mitä hallintomenettelylaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa

laissa, asiakirjain lähettämisestä annetussa laissa ja kielilaissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valvontaviranomaisen kyseessä olevaan valvontatehtävään valtuuttaman asiantuntijan pätevyydestä ja asiantuntemuksesta.

Tarkastuksen suorittajan tulee viipymättä ja salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa suoritetusta tarkastuksesta ja siinä havaituista puutteista ja laiminlyönneistä valvontaviranomaiselle (poist.).

(4 mom. poist.)

92 § (Uusi)

Toimenpiteet toiminnassa havaittujen puutteiden johdosta

Jos asennus- tai korjausluvan haltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä taikka asennus- tai korjaustyötä ei ole suoritettu asianmukaisesti, valvontaviranomainen voi antaa luvanhaltijalle huomautuksen tai kirjallisen varoituksen.

Jos luvanhaltijalle annettu huomautus tai kirjallinen varoitus ei johda 1 momentissa tarkoitettujen epäkohtien poistamiseen, valvontaviranomainen voi peruuttaa asennus- ja korjausluvan määräajaksi tai kokonaan. Asennus- ja korjauslupa voidaan peruuttaa kokonaan vain, jos luvan saamisen edellytyksiä ei täytetä olennaisilta osin taikka jos lupaa edellyttävissä asennus- ja korjaustöissä on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyönnejä.

12 luku

Erinäiset säännökset93—95 §
(Kuten HE)

96 §

Rangaistukset

(1 mom. kuten HE)

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta
(1 ja 2 kohta kuten HE)
3) rikkoo 6 §:n 1 momentissa tai 8, 51, 56, 57, 60, 75, 84 tai 85 §:ssä (*poist.*) säädettyä ajoneuvon käyttökieltoa tai ajokieltoa,
(4—6 kohta kuten HE)
(7 kohta *poist.*)
(7 kohta kuten HE:n 8 kohta)
8 (9)) laiminlyö 64 §:n nojalla säädetyn ajoneuvon rekisteritietojen ilmoitusvelvollisuuden tai 66 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää mukana rekisteröinnistä annettu todistus,
9 (10)) rikkoo 66 §:n nojalla säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen ja -kilpien tai kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta,
(10 ja 11 kohta kuten HE:n 11 ja 12 kohta)
12 (13)) laiminlyö 81 §:ssä säädetyn selosteen antamisen,
13 (14)) suorittaa 87 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman asianmukaista lupaa tai vastoin 90 §:ssä säädettyä rajoitusta, taikka
14 (15)) kieltäytyy päästämästä 91 §:ssä tarkoitettuja viranomaisia tai henkilöitä järjestelmien, osien tai erillisten teknisten yksiköiden asennus- tai korjauspaikkaan,
on tuomittava, jollei (*poist.*) siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ajoneuvorikkomuksesta sakkoon.

97 § (*Uusi*)

Toimenpiteistä luopuminen

Jos 96 §:n 2 momentissa tarkoitettu rikkomus on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen, voidaan siitä jättää syyte ajamatta ja rangaistus tuomitsematta.

Jos rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, voi poliisimies, tullimies tai rajavartiomies muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

98 (97)—100 (99) §
(Kuten HE)

13 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

101 (100) §

Voimaantulo

(1—3 mom. kuten HE)

(4 mom. *poist.*)

(4 mom. kuten HE:n 5 mom.)

102 (101) §

Kumottavat säännökset

Tällä lailla kumotaan:

(1—5 kohta kuten HE)

6) matkailuautoista ja matkailukoreista 20 päivänä joulukuuta 1990 annettu liikenneministeriön päätös (1207/1990);

(7 kohta kuten HE)

103 (102) §

Siirtymäsäännökset

(1 mom. kuten HE)

Jos tämän lain voimaan tullessa muussa kuin luvanvaraiseen henkilöliikenteeseen käytettävässä M₁-luokan ajoneuvossa on taksamittari, se saa olla ajoneuvossa 31 päivään joulukuuta 2004 asti. (*Uusi*)

Kaksi- ja kolmipyöräisille moottoriajoneuvoille voidaan myöntää tyyppihyväsytöjä 30 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainitulla direktiivillä kumotun direktiivin 92/61/ETY mukaisesti (*poist.*) 9 päivään marraskuuta 2003 saakka. Tällä lailla ei mitätöidä kumotun direktiivin nojalla myönnettyjä tyyppihyväsytöjä ja niiden nojalla annettuja vaatimustenmukaisuustodistuksia.

(4—7 mom. kuten HE:n 3—6 mom.)

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat käsitellään ja ratkaistaan 102 §:ssä mainittujen kumottavien säädösten nojalla.

2.

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 83, 83 a, 83 b ja 84 §, sellaisina kuin ne ovat, 83 ja 83 a § laissa 989/1992, 83 b § laissa 390/1998 ja 84 § laissa 1101/1998 ja 1127/1999, sekä
muutetaan 2 a §, 6 luvun otsikko, 85 §, 86 §:n 2 momentti, 87 §:n 3 momentti, 88 §:n 1 momentti, 89 §:n 1 momentti sekä 92, 96, 105, 107 ja 108 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 a § ja 87 §:n 3 momentti mainitussa laissa 989/1992, 86 §:n 2 momentti ja 105 § laissa 1479/1991, 88 §:n 1 momentti (*poist.*) mainitussa laissa 390/1998, 89 §:n 1 momentti laissa 954/2002, 92 § osaksi mainitussa laissa 989/1992 ja 108 § mainitussa laissa 989/1992 ja laissa 429/1996, ja
lisätään 87 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainitussa laissa 989/1992, uusi 4 ja 5 momentti, jolloin nykyiset 4 ja 5 momentti siirtyvät 6 ja 7 momentiksi, ja lailla 989/1992 kumotun 91 §:n tilalle uusi 91 § seuraavasti:

2 a §
 (Kuten HE)

6 luku

Ajoneuvon käyttö

85 ja 86 §
 (Kuten HE)

87 §

Ajoneuvon mitat, massat ja kuormaaminen

ehdoista sekä ajoneuvon kuormaamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. (*Poist.*)

Ajoneuvohallintokeskus voi myöntää poikkeuksen muualla kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon mitoista ja massoista annetuista säännöksistä. (Uusi)

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään Ajoneuvohallintokeskuksen myöntämien poikkeusten voimassaoloajasta ja tarvittaessa muista ehdoista, vastavuoroisuuden noudattamisesta poikkeuksia myönnettäessä sekä muista poikkeusten myöntämisen edellytyksistä. (Uusi)

Ajoneuvon suurimmista sallituista mitoista ja massoista, moottorikäyttöisen ja hinattavan ajoneuvon kytkentämitoista ja muista kytkennän

88 ja 89 §
 (Kuten HE)

91 § (Uusi)

Maastoajoneuvon käyttö

Maastoajoneuvoa ei saa käyttää tiellä. Moottorikelkan käyttämisestä moottorikelkkailureitillä säädetään erikseen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää moottorireen ja pyörillä varustetun muun maastoajoneuvon vähäisessä käyttämisestä myös muualla kuin moottorikelkkailureitillä.

92 §

Ajoneuvon käyttöä koskevien säännösten soveltaminen

Tässä luvussa olevia säännöksiä sovelletaan kaikkeen ajoneuvoliikenteeseen tiellä ja muualla sekä kaikkiin ajoneuvoihin ja niiden tarvikkeisiin. Säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta sellaiseen ajoneuvoon, jota käytetään yksinomaan yleiseltä liikenteeltä eristetyllä työmaalla taikka tehdas-, satama-, varasto-, kilpailu- tai muulla vastaavalla alueella (*poist.*). Tällaisen ajoneuvon tulee olla rakenteeltaan turvallinen ja tarkoituksenmukainen.

Tämän luvun säännöksiä moottorikäyttöisessä ajoneuvosta sovelletaan myös moottorikäyttöiseen ajoneuvoon kytkettävään hinattavaan ajoneuvoon (*poist.*).

96 ja 105 §
(Kuten HE)

107 §

Ulkomaisen ajokortin kelpoisuus

Euroopan talousalueeseen kuuluvassa muussa valtiossa kuin Suomessa annettu ajokortti ja muu kansainvälisiin sopimuksiin liittyneessä valtiossa annettu ulkomainen ajokortti on voimassa Suomessa siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin asetettavin ajokortin lajia, luokkaa ja mallia sekä liikenneerikkomuksiin

syöllistymisen tai ajokorttiseuraamuksiin määrittämisen johdosta ajokorttiin ja ajokortinhaltijaan kohdistettavia toimenpiteitä koskevin ehdoin ja rajoituksin säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös muun ulkomaisen ajokortin hyväksymisestä vastavuoroisuuden perusteella.

Autoa kuljettavan on oltava 18 vuotta täyttänyt. Ajokorttiin perustuvaa ajo-oikeutta ei ole, jos ajokortinhaltija on ajokiellossa Suomessa, ajokortti ei ole voimassa sen myöntäneessä valtiossa tai jos muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa annetun ajokortin haltija on ajokiellossa jossakin sanotuista valtioista. Muu kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa annettu ajokortti ei oikeuta ajamaan Suomessa, jos ajokortinhaltijan vakainainen asuinpaikka ajokorttia myönnettäessä on ollut Suomessa (Uusi).

108 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään talvi- ja nastarenkaiden käytöstä (*poist.*).

(2 mom. kuten HE)

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa:

(1 kohta kuten HE)

2) (*poist.*);

(2 ja 3 kohta kuten HE:n 3 ja 4 kohta)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa ajoneuvon kuljettajan terveystarkastuksista (Uusi).

(5 ja 6 mom. kuten HE:n 4 ja 5 mom.)

Voimaantulosäännös

(1 mom. kuten HE)

Tieliikennelain nojalla annetut muut kuin ajoneuvolain (/20) 102 §:ssä mainitut säännökset jäävät edelleen voimaan, kunnes niistä toisin säädetään.

5.

Laki**ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen katsastusluvista 23 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain (1099/1998) 2, 3, 7 ja 14 § sekä 29 §:n 5 momentti ja
lisätään lakiin uusi 21 a ja 24 a § seuraavasti:

2 §

Toimiluvan alaiset tehtävät

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että katsastustehtävien vähäisiä osia, *kuten pakokaasupäästöjen, jarrujärjestelmien, vetokytkimien ja nopeudenrajoittimien tarkastuksia* voi suorittaa myös muu kuin se, jolle toimilupa on myönnetty. *Tällaisia tehtäviä suorittavalla tulee olla käytettävissään riittävä tarkastuslaitteisto sekä kyseiseen tehtävään pätevä ja asiananteva henkilöstö. Ajoneuvohallintokeskus valvoo näitä tehtäviä suorittamaan ilmoittautuneita ja voi päättää, ettei niiden suorittamia tarkastuksia hyväksytä, jos tarkastuksia ei ole suoritettu asianmukaisesti tai jos tarkastuslaitteiston huolto tai mittatarkkuuden tarkastus on laiminlyöty.*

Edellä 1 momentissa tarkoitetuille katsastustehtäviä suorittaville asetettavista ehdoista, toiminnan valvonnasta sekä tehtävien suorittamisesta annettavista todistuksista ja niiden kelpoisuudesta säädetään myös valtioneuvoston asetuksella. (Uusi)

Puolustusministeriön asetuksella säädetään, mitkä sotilasajoneuvot katsastetaan tässä laissa tarkoitettussa katsastustoimipaikassa ja mitkä sotilasajoneuvot puolustusvoimat katsastaa itse. Katsastustoiminnasta puolustusvoimissa säädetään puolustusministeriön asetuksella. (Uusi)

3, 7, 14, 21 a, 24 a ja 29 §
 (Kuten HE)

Voimaantulosäännös
 (Kuten HE)

6.

Laki**rikoslain 2 a ja 23 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 2 a luvun 9 §:n 2 momentti sekä 23 luvun 1 §:n 1 momentti ja 12 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 a luvun 9 §:n 2 momentti laissa 515/2002 sekä 23 luvun 1 §:n 1 momentti ja 12 § laissa 545/1999, seuraavasti:

2 a luku

Sakosta, muuntorangaistuksesta ja rikesakosta9 §
(Kuten HE)

23 luku

Liikenne rikoksista1 ja 12 §
(Kuten HE)Voimaantulosäännös
(Kuten HE)**7.****Laki****moottoriajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan moottoriajoneuvoverosta 30 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain (722/1966) 2 § sekä 27 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 § laissa 872/1982 sekä 27 §:n 1 momentti laissa 522/1994 ja 2 momentti laissa 1161/1998, sekä
lisätään lakiin uusi 27 a § seuraavasti:

2 ja 27 §
(Kuten HE)27 a §
(1 mom. kuten HE)

Katsastuksen suorittaja on *määräaikaiskatsastusta suorittaessaan* velvollinen tarkastamaan, ettei ajoneuvo ole 27 §:n 1 momentissa tarkoitetun veron laiminlyönnin vuoksi käyttö-

kiellossa. Katsastuksen ja liikennevalvonnan yhteydessä ajoneuvon katsotaan olevan käyttökiellossa, jos veron laiminlyönnistä on merkintä ajoneuvoja koskevassa rekisterissä, jollei esitetä luotettavaa selvitystä veron suorittamisesta.
 (3 mom. kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)**8.****Laki****ajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoverosta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1111/1996) 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentti ja 11 § seuraavasti:

2 ja 4 §

(Kuten HE)

11 §

Ajoneuvon hyväksyminen katsastuksessa

Katsastuksen suorittaja on *määräaikaiskatsastusta suorittaessaan* velvollinen tarkastamaan, että ajoneuvo ei ole ajoneuvoveron laiminlyönnin vuoksi käyttökiellossa. Katsastuksen ja liikennevalvonnan yhteydessä ajoneuvon

katsotaan olevan käyttökiellossa, jos veron laiminlyönnistä on merkintä ajoneuvoja koskevassa rekisterissä, jollei esitetä luotettavaa selvitystä veron suorittamisesta.

(2 mom. kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

9.

Laki**autoverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun autoverolain (1482/1994) 1 §:n 2 momentti, 8 §:n 4 momentti, 52 §:n 1 momentti ja 63 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 52 §:n 1 momentti ja 63 §:n 2 momentti laissa 413/1997, ja
lisätään lakiin uusi 79 a § seuraavasti:

1 §
(Kuten HE)

8 §

— — — — —
L₁- (*poist.*), L₂- (*poist.*), L_{1e}-, L_{2e}- ja L_{6e}-luokan ajoneuvot ovat verosta vapaat. Muusta L-luokkaan kuuluvasta ajoneuvosta vero kannetaan kuten moottoripyörästä. Sähkökäyttöisen L-luokkaan kuuluvan ajoneuvon vero on 30 prosenttia verotusarvosta.

52 ja 63 §
(Kuten HE)

79 a §

Katsastuksen suorittaja on *määräaikaiskatsastusta suorittaessaan* velvollinen tarkastamaan, että ajoneuvo ei ole autoveron laiminlyönnin vuoksi käyttökiellossa. Ajoneuvon katsotaan olevan käyttökiellossa, jos veron laiminlyönnistä on merkintä ajoneuvoja koskevassa rekisterissä, jollei esitetä luotettavaa selvitystä veron suorittamisesta tai veron määränneen viranomaisen 52 §:n 1 momentin nojalla antamaa päätöstä, jolla ajoneuvon käyttö on sallittu.

(2 mom. kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

11.

Laki**polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan polttoainemaksusta 13 päivänä huhtikuuta 1993 annetun lain (337/1993) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se laissa 234/1998, ja

lisätään 13 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 234/1998, uusi 3 ja 4 momentti ja lakiin uusi 13 a § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

(Kuten HE)

13 §

Maksuaika

 (3 mom. kuten HE)

Jos ajoneuvon käyttö on kielletty tämän lain nojalla, polttoainemaksun määrännyt viranomaisen voi määräämillään ehdoilla hakemuksesta erityisestä syystä määrääjäksi tai kokonaan peruuttaa käyttökiellon. Hakemuksen voi tehdä ajoneuvon omistaja tai haltija. *(Poist.)*

13 a §

Ajoneuvon hyväksyminen katsastuksessa

Katsastuksen suorittaja on *määräaikaiskatsastusta suorittaessaan* velvollinen tarkastamaan, että ajoneuvo ei ole polttoainemaksun laiminlyönnin vuoksi käyttökiellossa. Ajoneuvon katsotaan olevan käyttökiellossa, jos polttoainemaksun laiminlyönnistä on merkintä ajoneuvoja koskevassa rekisterissä, jollei esitetä luotettavaa selvitystä veron suorittamisesta tai polttoainemaksun määränneen viranomaisen 13 §:n 4 momentin nojalla antamaa päätöstä, jolla ajoneuvon käyttö on sallittu.

(2 mom. kuten HE)

 Voimaantulosäännös
 (Kuten HE)

12.

Laki**liikennevakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 26 päivänä kesäkuuta 1959 annettuun liikennevakuutuslakiin (279/1959) uusi 15 b § seuraavasti:

15 b §

Katsastuksen suorittaja on *määräaikaiskatsastusta suorittaessaan* velvollinen tarkasta-

maan, että voimassaolevan liikennevakuutuksen erääntynyt vakuutusmaksu on suoritettu.

(2 mom. kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaessaan tieliikennelain nojalla asetuk-

sen pitää huolen siitä, että moottori-reellä ja pyörillä varustetulla maastoajoneuvolla saa erityistä varovaisuutta noudattaen ylittää tietä ja siltaa.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Erkki Pulliainen /vihr	Tero Mölsä /kesk
vpj.	Annika Lapintie /vas	Markku Rossi /kesk
jäs.	Klaus Bremer /r	Ismo Seivästö /kd
	Jyri Häkämies /kok	Timo Seppälä /kok
	Erkki Kanerva /sd	Harry Wallin /sd
	Saara Karhu /sd	Lasse Virén /kok
	Marjukka Karttunen /kok	Raimo Vistbacka /ps.
	Risto Kuisma /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.

LiVM 19/2002 vp — HE 141/2002 vp